

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.410.001.09.2020

Pan Mariusz Stachowski
Burmistrz Zawadzkiego
Urząd Miejski w Zawadzkiem
ul. Dębowa 13, 47-120 Zawadzkie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. – wykorzystanie dotacji celowych z budżetu państwa przeznaczonych na: a/ wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe; b/ zakup pomocy dydaktycznych w ramach programu *Aktywna tablica*; c/ zapewnienie funkcjonowania miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w ramach programu *Maluch+*

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu
ul. Krakowska 28, 45-075 Opole
T +48 77 449 70 00, F +48 77 449 70 44
lop@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Zawadzkiem, ul. Dębowa 13, 47-120 Zawadzkie
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mariusz Stachowski, Burmistrz, od 30 listopada 2014 r. do nadal
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Celina Augustyn, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/25/2020 z 4 lutego 2020 r. (akta kontroli str. 1)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, rzetelności i gospodarności wykorzystania przez Gminę Zawadzkie – Urząd Miejski w Zawadzkiem dotacji celowych z budżetu państwa (część 85/16 – <i>Województwo opolskie</i>) przeznaczonych na: a/ zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych; b/ zakup pomocy dydaktycznych w ramach <i>Rządowego programu rozwoju szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych w ramach programu rządowego na lata 2017-2019 – „Aktywna tablica”</i> ² ; c/ dofinansowanie realizacji zadania polegającego na zapewnieniu funkcjonowania w 2019 r. 40 miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w Żłobku Publicznym w Zawadzkiem w ramach <i>Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+” 2019</i> ³ .
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku działań kontrolnych polegających na analizie przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji z budżetu państwa. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego.

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie objętych szczegółowym badaniem dotacji celowych otrzymanych w 2019 r. przez Gminę Zawadzkie od dysponenta części 85/16 – <i>Województwo opolskie</i>.
Uzasadnienie oceny ogólnej	W toku wymienionych powyżej działań kontrolnych stwierdzono, że Gmina rzetelnie planowała i realizowała zadania finansowane środkami dotacji z budżetu państwa

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

² Dalej: program *Aktywna tablica*.

³ Dalej: program *Maluch+ 2019*.

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna.

i zgodnie z przeznaczeniem je wykorzystwała, osiągając zamierzone cele. Stwierdzona nieprawidłowość dotycząca jednodniowego przekroczenia przez Gminę terminu na zwrot Wojewodzie kwoty dotacji wynikającej z różnicy pomiędzy kwotą otrzymaną i wynikającą z aktualizacji, nie miała bezpośredniego wpływu na podlegający ocenie element terminowego rozliczenia dotacji. Również niedotrzymanie terminu do złożenia *Oświadczenia o przyjęciu dotacji na realizację programu "Maluch+" 2019* nie miało dla kontrolowanej jednostki negatywnego znaczenia, gdyż uzyskano wsparcie we wnioskowanej kwocie.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego

Wykorzystanie dotacji celowych z budżetu państwa

1. Wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe

Opis stanu
faktycznego

Wszystkie trzy szkoły podstawowe⁵, dla których organem prowadzącym była Gmina Zawadzkie, przekazały do Urzędu w kwietniu 2019 r. (tj. w terminie umożliwiającym przekazanie Wojewodzie Opolskiemu wniosku o udzielenie dotacji) informacje niezbędne dla ustalenia wysokości dotacji celowej zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 marca 2019 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe w 2019 r.⁶ Nie wystąpiły przypadki przekazania informacji po 10 września 2019 r., tj. po terminie wskazanym w art. 58 ust. 4 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych⁷. Ponadto w Gminie Zawadzkie w 2019 r. nie funkcjonowały publiczne szkoły podstawowe prowadzone przez osoby prawne niebędące jednostką samorządu terytorialnego lub przez osoby fizyczne, uprawnione do złożenia wniosku o dotację celową z budżetu Gminy Zawadzkie (będącej dla takich szkół organem rejestrującym) na sfinansowanie kosztu zakupu podręczników oraz materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych, o którym mowa w art. 55 ust. 4 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych.

(akta kontroli str. 353-414, 426-432, 446-449)

Po otrzymaniu ww. informacji pracownik zatrudniony na funkcjonującym w strukturze Urzędu stanowisku ds. rozliczania jednostek szkolnych dokonał – we współpracy z pracownikiem zatrudnionym na stanowisku ds. oświaty i wychowania – sprawdzenia zgodności zawartych w nich danych z danymi zamieszczonymi w arkuszach organizacyjnych szkół, przy czym weryfikacji tej w żaden szczególny sposób nie dokumentowano.

(akta kontroli str. 446-449)

Kontrolowana jednostka 2 maja 2019 r. (tj. w terminie, o którym mowa w art. 58 ust. 4 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych) przekazała Wojewodzie Opolskiemu za pośrednictwem Opolskiego Kuratora Oświaty wniosek o udzielenie dotacji celowej zgodny z wzorem stanowiącym załącznik nr 4 do rozporządzenia w sprawie dotacji na podręczniki oraz materiały edukacyjne i ćwiczeniowe. Wniosek ten dotyczył łącznie kwoty 53 695,63 zł (w tym 32 772,73 zł na podręczniki lub materiały edukacyjne oraz 20 992,90 zł na materiały ćwiczeniowe).

(akta kontroli str. 353-414, 426-432, 446-449)

⁵ Tj. Publiczna Szkoła Podstawowa w Kielczy, Publiczna Szkoła Podstawowa w Zawadzkim oraz Publiczna Szkoła Podstawowa w Żędowicach.

⁶ Dz. U. poz. 574.; dalej: rozporządzenie w sprawie dotacji na podręczniki, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe.

⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 17

Wojewoda Opolski decyzją z 28 maja 2019 r., tj. w terminie zgodnym z postanowieniami przepisu § 5 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia w sprawie dotacji na podręczniki oraz materiały edukacyjne i ćwiczeniowe udzielił dotacji we wnioskowanej przez Gminę kwocie 53 695,63 zł.. Środki dotacji zostały przekazane na rachunek Gminy 30 maja 2019 r.

(akta kontroli str. 433-445)

Środki dotacji celowej zostały w czerwcu 2019 r. ujęte w budżecie Gminy Zawadzkie w dziale 801 *Oświata i wychowanie*, rozdziale 80153 *Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych* w § 2010 *Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami* (po stronie dochodów) oraz w § 4210 *Zakup materiałów i wyposażenia* (po stronie wydatków).

(akta kontroli str. 353-414, 433-445)

Zgodnie z postanowieniami wynikającymi z art. 152 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁸ w Gminie Zawadzkie zapewniono prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej zarówno środków dotacji, jak i dokonywanych z tych środków wydatków.

(akta kontroli str. 424-436, 457-486)

Dyrektorzy Szkół zostali mailowo poinformowani przez pracownika Urzędu o konieczności złożenia w terminie do 12 września 2019 r. aktualizacji danych niezbędnych do ustalenia wysokości dotacji celowej, podczas gdy zgodnie z postanowieniami wynikającymi z art. 58 ust. 4 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, aktualizacje informacji przekazuje się nie później niż do 10 września każdego roku. Aktualizacji informacji niezbędnych dla ustalenia wysokości dotacji celowej na podręczniki oraz materiały edukacyjne i ćwiczeniowe, dyrektorzy dwóch Szkół, w których zmieniła się prognozowana liczba uczniów dokonali 9 i 11 września 2019 r. Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej w Kielczy przekazała 12 września 2019 r. informację o tym, że dane wpływające na ustalenie kwoty dotacji celowej nie uległy zmianie i pozostaje ona niezmienną. Przekazywane aktualizacje dotyczyły zmiany prognozowanej liczby uczniów w klasach oraz uwzględnienia wyników prowadzonych postępowań rekrutacyjnych. W wyniku tej aktualizacji zmianie uległa także kwota wnioskowanej dotacji (z 53 695,63 zł do 51 879,80 zł⁹), a informację w tym zakresie przekazano Wojewodzie Opolskiemu za pośrednictwem Opolskiego Kuratora Oświaty 19 września 2019 r.

(akta kontroli str. 353-414, 404, 426-432, 446-449)

Zwrotu kwoty 1 839,81 zł, stanowiącej różnicę między kwotą dotacji przekazanej z budżetu Wojewody Opolskiego na podstawie wniosku a kwotą dotacji należnej w wyniku aktualizacji wniosku dokonano 25 września 2019 r., tj. jeden dzień po terminie wynikającym z art. 58 ust. 10 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 360-362, 415, 421, 438-439, 467, 472)

Środki z dotacji celowej zostały przez poszczególne szkoły podstawowe prowadzone przez Gminę Zawadzkie wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem a łączna kwota wykorzystanej dotacji wyniosła 51 819,48 zł, zgodnie z przedstawionymi przez te jednostki organizacyjne rozliczeniami wykorzystania dotacji celowej, o których mowa w załączniku nr 7 do rozporządzenia w sprawie

⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.

⁹ W tym 30 906,90 zł na podręczniki i materiały edukacyjne oraz 20 972,90 zł na materiały ćwiczeniowe.

dotacji na podręczniki, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe. W rozliczeniach tych wskazano, że łącznie środkami dotacji sfinansowano zakup podręczników oraz materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych dla 605 uczniów (w tym 119 w Publicznej Szkole Podstawowej w Kielczy, 350 w Publicznej Szkole Podstawowej w Zawadzkiem oraz 136 w Publicznej Szkole Podstawowej w Żędowicach).

Całościowe rozliczenie na podstawie ww. materiałów nastąpiło 7 stycznia 2020 r. poprzez przekazanie Wojewodzie Opolskiemu rozliczenia wykorzystania dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe otrzymanej w 2019 r. zgodnego z wzorem określonym w załączniku nr 8 do ww. rozporządzenia. Ponadto w lutym 2020 r. przekazano do Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu zestawienie pn. *Rozliczenie dotacji celowej udzielonej jst w 2019 r. na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe* według otrzymanego uprzednio wzoru. Zwrotu kwoty 36,73 zł wynikającej z ostatecznego rozliczenia dotacji¹⁰ dokonano na rachunek Wojewody Opolskiego 31 grudnia 2019 r.

(akta kontroli str. 450-486)

Do Urzędu ani też do poszczególnych szkół nie wpłynęły skargi lub informacje dotyczące nierzetelnej realizacji obowiązku dotyczącego zapewnienia bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych albo też świadczące o konieczności zakupu przez rodziców uczniów podręczników lub ww. materiałów we własnym zakresie.

(akta kontroli str. 437, 871-878)

W 2019 r. nie przeprowadzono kontroli ani audytu wewnętrznego w zakresie prawidłowości wykorzystania środków przekazanych w ramach dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe. Ustanowiony system kontroli zarządczej obejmował m.in. obowiązek przedkładania sprawozdań dotyczących ryzyka operacyjnego – w sprawozdaniu dotyczącym 2019 r. nie określono procesów lub ryzyk związanych z dotacją na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych lub ćwiczeniowych.

(akta kontroli str. 821-870)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Zwrotu kwoty dotacji, o której mowa w art. 58 ust. 10 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, dokonano z jednodniowym przekroczeniem terminu, o którym mowa w art. 58 ust. 10 ww. ustawy. Aktualizację wniosku przekazano bowiem Wojewodzie Opolskiemu 19 września 2019 r., a zwrot kwoty 1 839,81zł nastąpił 25 września 2019 r., podczas gdy powinien on nastąpić nie później niż do 24 września 2019 r.

(akta kontroli str.360-362, 415,421, 438-439, 467, 472)

Wyjaśniając przyczynę nieprzekazania w terminie różnicy w kwotach dotacji (otrzymanej i zaktualizowanej), Burmistrz wskazał: (...) *pismo pracownika ze stanowiska merytorycznego złożone zostało w ostatnim dniu terminu przewidzianego w art. 58 ust. 10 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych; przelew dokonany został jednak dopiero w dniu następnym*. Jak wyjaśnił Burmistrz, osoba wykonująca obowiązki na tym stanowisku była obciążona pracą, bo przekazanie pisma zbiegło się z procedurami przygotowania uchwały Rady Miejskiej (uzgodnienia ze związkami zawodowymi).

(akta kontroli str. 791-795)

¹⁰ Zgodnie z rozliczeniami poszczególnych szkół kwota niewykorzystanej dotacji wynosiła 60,32 zł, która została pomniejszona o koszty obsługi zadania, o których mowa w art. 55 ust. 9 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych.

2. Wsparcie finansowe na zakup pomocy dydaktycznych w ramach programu *Aktywna tablica*

Opis stanu faktycznego

1. W 2019 r. wyłącznie Publiczna Szkoła Podstawowa w Kielczy wystąpiła¹¹ do Burmistrza Zawadzkiego z wnioskiem o udział w programie *Aktywna tablica*. Po weryfikacji przez pracowników Urzędu Miejskiego w Zawadzkiem tego wniosku pod względem prawidłowości i kompletności danych został on przekazany w kwietniu 2019 r. do Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego. Zarówno przekazanie wniosku przez szkołę, jak i przez Urząd, nastąpiło z zachowaniem terminów, o których mowa odpowiednio w § 8 ust. 1 pkt 3 oraz w § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lipca 2017 r. w sprawie warunków, form i trybu realizacji *Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych – "Aktywna tablica"*¹², tj. odpowiednio nie później niż do 15 kwietnia oraz nie później niż do 30 kwietnia.

Do wniosku o udział w programie *Aktywna tablica*, potwierdzającego spełnienie warunków, o których mowa w § 2 ust. 7 ww. rozporządzenia, przekazanego do kontrolowanej jednostki nie dołączono opinii rady pedagogicznej, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 40-41, 163-167, 216-219, 252-254, 320-323)

Wniosek Publicznej Szkoły Podstawowej w Kielczy został zakwalifikowany do dofinansowania z budżetu Wojewody Opolskiego w kwocie nie wyższej niż 14 tys. zł (przy czym środki dotacji celowej nie mogły stanowić więcej niż 80% kosztów realizacji zadania). Umowę w tym zakresie zawarto 27 czerwca 2019 r., tj. z zachowaniem terminu, o którym mowa w § 13 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia w sprawie programu *Aktywna tablica* (zgodnie z którym przekazanie środków budżetu państwa w ramach wsparcia finansowego następuje w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy, nie później jednak niż do 30 czerwca 2019 r.) – w tym samym dniu przekazano również na rachunek Gminy środki finansowe we wnioskowanej kwocie.

Kwota dotacji przeznaczony na program *Aktywna tablica* została ujęta w budżecie Gminy w dziale 801, rozdziale 80101 *Szkoły podstawowe* w § 2030) po stronie dochodów, a po stronie wydatków – w § 4240. Zgodnie z postanowieniami wynikającymi z art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w Gminie Zawadzkie zapewniono prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej zarówno środków dotacji jak i dokonywanych z tych środków wydatków.

(akta kontroli str. 157, 163-167, 193, 252-257, 320-323)

Środki pochodzące z dotacji (14 tys. zł) wraz z finansowym wkładem własnym Gminy (3,5 tys. zł) zostały przeznaczone za zakup 3 szt. interaktywnych monitorów dotykowych. Wyboru wykonawcy dokonano spośród trzech otrzymanych ofert, a kryterium wyboru była oferowana cena oraz przeprowadzenie szkolenia przez wykonawcę.

Dostawa i montaż zamówionego sprzętu, spełniającego wymagania określone w § 2 ust. 6 rozporządzenia w sprawie programu *Aktywna tablica*, nastąpiły 17 lipca 2019 r. Ponadto wykonawca przeprowadził dla wszystkich nauczycieli Publicznej Szkoły Podstawowej w Kielczy szkolenie dotyczące funkcji dostarczanego sprzętu oraz zasad jego obsługi.

(akta kontroli str. 204, 215, 221-222, 227-239, 241-246, 271-274, 271, 282)

¹¹ W marcu 2019 r.

¹² Dz. U. poz. 1401.; dalej: rozporządzenie w sprawie programu *Aktywna tablica*.

Zgodnie z warunkami określonymi w § 6 rozporządzenia w sprawie programu *Aktywna tablica*, organ prowadzący obowiązany był zapewnić, aby szkoła, która uzyskała wsparcie finansowe, podjęła działania dotyczące wdrożenia technologii informacyjno-komunikacyjnych¹³, polegające m.in. na: a/uczestniczeniu przez przynajmniej jednego nauczyciela szkoły w konferencjach i szkoleniach z zakresu stosowania TIK w nauczaniu; b/uczestniczeniu przez przynajmniej jednego nauczyciela szkoły w międzyszkolnych sieciach współpracy nauczycieli stosujących TIK w nauczaniu (w tym udziale w co najmniej 3 spotkaniach organizowanych w ramach międzyszkolnych sieci współpracy nauczycieli, zorganizowaniu w szkole, w ramach uczestnictwa w międzyszkolnej sieci współpracy nauczycieli, co najmniej dwóch lekcji otwartych z wykorzystaniem TIK w nauczaniu, dzieleniu się przyjętymi rozwiązaniami i doświadczeniami z innymi nauczycielami przez udostępnianie w międzyszkolnej sieci współpracy nauczycieli, w szczególności opracowanych scenariuszy zajęć edukacyjnych z wykorzystaniem TIK, przykładów dobrych praktyk). Zgodnie z § 15 rozporządzenia w sprawie programu *Aktywna tablica*, sprawozdanie z realizacji zadań wynikających z udziału w programie *Aktywna tablica* wraz z oceną wpływu stosowania TIK w szkole na zaangażowanie nauczycieli w proces nauczania i uczniów w proces uczenia się należy przekazać do 15 czerwca 2020 r.

Jak wyjaśnili Burmistrz oraz Dyrektor Szkoły, spełnienie ww. warunków przewidziano w drugim półroczu roku szkolnego 2019/2020 – na przełomie kwietnia i maja 2020 r. zaplanowano udział nauczycieli w co najmniej trzech spotkaniach w ramach międzyszkolnej współpracy sieci współpracy; w maju 2020 r. zaplanowano zajęcia otwarte (w ramach każdego z ww. spotkań) dla pozostałych nauczycieli, na których przewidziano ponadto dzielenie się przyjętymi rozwiązaniami i doświadczeniami (wymianę dobrych praktyk). Dyrektor Szkoły wyjaśniła też, że warunek uczestniczenia przez przynajmniej jednego nauczyciela w konferencjach lub szkoleniach z zakresu stosowania TIK w nauczaniu, został zrealizowany jeszcze przed złożeniem wniosku o przystąpienie szkoły do programu *Aktywna tablica*.

(akta kontroli str. 274-282)

Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej w Kielczy w grudniu 2019 r. przekazała do Urzędu sprawozdanie z realizacji programu *Aktywna tablica*. Na tej podstawie w Urzędzie przygotowano sprawozdanie, o którym mowa w § 16 rozporządzenia w sprawie programu *Aktywna tablica*, zawierające m.in.: a/ zestawienie ilościowe zakupionych pomocy dydaktycznych, b/ informacje o realizacji zadań określonych w programie *Aktywna tablica*, c/ informacje o sprzęcie komputerowym i innych urządzeniach TIK zakupionym w ramach wkładu własnego o charakterze rzeczowym i wykorzystywanych jako pomoce dydaktyczne.

Sprawozdanie to zostało przekazane Wojewodzie Opolskiemu 13 stycznia 2020 r., przy czym w załączniku nr 3 do tego sprawozdania, zawierającym informacje o sprzęcie komputerowym i innych urządzeniach TIK zakupionym w ramach wkładu własnego o charakterze rzeczowym i wykorzystywanych jako pomoce dydaktyczne, ujęto pomoce dydaktyczne zakupione w związku z realizacją programu *Aktywna tablica*, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 204-215, 274, 282)

Zgodnie z założeniami programu *Aktywna tablica*, zakup pomocy dydaktycznych miał umożliwić uczniom pracującym z interaktywnym monitorem wykazanie się większą samodzielnością i odpowiedzialnością za proces uczenia się, m.in. poprzez swobodne, ale określone zasadami korzystanie z monitora jako narzędzia do planowania, dyskusowania i prezentowania wyników pracy grupowej. Jak wyjaśniła

¹³ Dalej: TIK.

Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej w Kielczy, zakupione w ramach programu *Aktywna tablica* pomoce dydaktyczne są wykorzystywane w toku realizacji podstawy programowej w zakresie aktywnego nauczania języków obcych, matematyki, fizyki i chemii. Ponadto nastąpił rozwój szkolnej infrastruktury teleinformatycznej.

(akta kontroli str. 274-278)

W 2019 r. nie przeprowadzono kontroli w zakresie prawidłowości wykorzystania środków przekazywanych w ramach programu *Aktywna tablica*. Burmistrz wskazał, że zaplanowano taką kontrolę od 9 do 13 marca 2020 r., przy czym do dnia zakończenia czynności kontrolnych¹⁴ nie były jeszcze znane jej wyniki.

(akta kontroli str. 788-789, 796)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Pomimo wynikającego z § 8 ust. 3 rozporządzenia w sprawie programu *Aktywna tablica* obowiązku weryfikacji wniosku Publicznej Szkoły Podstawowej w Kielczy o udział w programie *Aktywna tablica* pod względem prawidłowości i kompletności danych zawartych w tym wniosku nie dochowano w tym zakresie należytej staranności gdyż do wniosku tego nie dołączono wymaganej przez § 8 ust. 1 ww. rozporządzenia opinii rady pedagogicznej, która została przedstawiona dopiero w trakcie czynności kontrolnych prowadzonych przez Najwyższą Izbę Kontroli.

(akta kontroli str. 157, 163, 167, 174-178, 216, 219, 797, 800)

Burmistrz wyjaśnił, iż pracownik wprowadził nie udokumentował weryfikacji wniosku szkoły o udział w programie *Aktywna tablica* wskazując, że *jednak nie jest wykluczone, że pracownik (aktualnie przebywający na urlopie macierzyńskim) zwracał się telefonicznie do dyrekcji Publicznej Szkoły Podstawowej w Kielczy*. Ponadto wskazał, że w rozporządzeniu nie określono formy weryfikacji wymogu uzyskania opinii rady pedagogicznej.

(akta kontroli str. 811-813)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, iż dokumentacja prowadzonych działań powinna być prowadzona z uwzględnieniem postanowień art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach¹⁵, tj. w sposób zapewniający odzwierciedlenie przebiegu załatwiania i rozstrzygania spraw. Tym samym prowadzona w kontrolowanej jednostce dokumentacja powinna zawierać przynajmniej adnotację o przeprowadzeniu wymaganej weryfikacji wniosku o udział w programie *Aktywna tablica*.

2. W załączniku nr 3 do sprawozdania z realizacji programu *Aktywna tablica* jako rzeczowy wkład własny wykazano 3 szt. interaktywnych monitorów dotykowych zakupionych przy wsparciu finansowym budżetu państwa.

(akta kontroli str. 210-215, 274-282)

Pojęcie wkładu własnego organu prowadzącego (finansowego oraz rzeczowego) zostało określone zarówno w § 3 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia w sprawie programu *Aktywna tablica* jak i w § 2 ust. 4 i ust. 5 umowy o udzielenie wsparcia finansowego i obejmowało ono sprzęt komputerowy i inne urządzenia TIK wykorzystywane jako pomoce dydaktyczne, zakupione w 2019 r. nie później jednak niż do dnia złożenia wniosku o udział w programie.

(akta kontroli str. 197-203)

¹⁴ Tj. do 12 marca 2020 r.

¹⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 164.

Jak wyjaśnił Burmistrz, ww. załącznik został wypełniony zgodnie z wiedzą, jaką posiadał pracownik zatrudniony na stanowisku merytorycznym. Ponadto Burmistrz wskazał, że do Gminy nie wpłynęła żadna informacja z Kuratorium Oświaty, z której wynikałoby, że załącznik ten został źle wypełniony.

(akta kontroli str. 791-795)

3. Wsparcie finansowe na zapewnienie funkcjonowania miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w ramach programu *Maluch+ 2019*

Opis stanu faktycznego

1. W ramach programu *Maluch+ 2019* (moduł 2) na zapewnienie funkcjonowania 40 miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w Żłobku Publicznym w Zawadzkiem, utworzonych we wcześniejszych edycjach tego programu, przekazana została z budżetu państwa dotacja w kwocie 72 tys. zł.

(akta kontroli str. 487-489, 592-595)

Kompletna oferta konkursowa została przekazana do Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w grudniu 2018 r. a wnioskowana kwota dofinansowania w przeliczeniu na jedno miejsce opieki w jednym miesiącu wynosiła 150 zł, co odpowiadało maksymalnej kwocie dofinansowania określonej w programie *Maluch+ 2019*. Do oferty konkursowej dołączona była kalkulacja kosztów kwalifikowalnych, zgodnie z którą przewidywane w 2019 r. wydatki związane z funkcjonowaniem Żłobka Publicznego w Zawadzkiem określono na kwotę 838,9 tys. zł (w tym 600,8 tys. zł stanowić miały wynagrodzenia z pochodnymi a 89 tys. zł – koszty pośrednie). Miesięczny koszt funkcjonowania jednego miejsca opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 miał wynieść 1,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 602-618)

Zgodnie z wytycznymi wynikającymi z pkt 6.1.1 programu *Maluch+ 2019*¹⁶, beneficjent, którego oferta została umieszczona na liście ofert zakwalifikowanych do otrzymania dofinansowania zobowiązany był w terminie 7 dni roboczych od dnia ogłoszenia przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, dostarczyć do właściwego urzędu wojewódzkiego oświadczenie o przyjęciu dotacji. Wyniki konkursu zostały opublikowane¹⁷ 27 lutego 2019 r. natomiast oświadczenie o przyjęciu dotacji przekazano do Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu 13 marca 2019 r., co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Pomimo niezłożenia w terminie oświadczenia o przyjęciu dotacji, Gmina Zawadzkie uzyskała dofinansowanie, o które się ubiegała.

(akta kontroli str. 611-634)

Przyznanie Gminie Zawadzkie środków finansowych w kwocie 72 tys. zł nastąpiło decyzją Wojewody Opolskiego z 31 maja 2019 r. w ramach działu 855 *Rodzina*, rozdziału 85505 *Tworzenie i funkcjonowanie żłobków*, § 2030. Umowę z Wojewodą Opolskim, zawierającą wszystkie elementy wskazane w art. 62 ust. 6 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3¹⁸, zawarto 3 czerwca 2019 r. z terminem realizacji obejmującym cały 2019 r.

(akta kontroli str. 612-614, 636-641)

Środki dotacji na realizację programu *Maluch+ 2019* stanowiły mniej niż 80% kosztów realizacji zadania polegającego na zapewnieniu funkcjonowania miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w Żłobku Publicznym w Zawadzkiem, gdyż ze środków dotacji finansowano część wynagrodzeń dla 16 osób zatrudnionych w tej

¹⁶ Dostępny na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/rodzina/maluch-2019>.

¹⁷ Na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/rodzina/wiecej-zlobkow-tansza-opieka>

¹⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 326.

jednostce (w tym 3 zatrudnionych na stanowiskach administracyjnych oraz 13 zatrudnionych na stanowiskach merytorycznych). Dokumentacja placowa (obejmująca listy płac oraz karty wynagrodzeń) potwierdzała poniesienie wydatków w ramach realizacji zadania nie później niż 31 grudnia 2019 r.

W 2019 r. nie wystąpiły przypadki skrócenia minimalnego okresu funkcjonowania Żłobka Publicznego w Zawadzkiem, dofinansowanego z dotacji w ramach programu *Maluch+ 2019*.

(akta kontroli str. 487-489, 592-595, 612-614)

W umowie zawartej z Wojewodą Opolskim nie nałożono na Gminę Zawadzkie obowiązku wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy jako zabezpieczenia roszczenia z tytułu niewykonania (niepełnego wykonania) dotowanego zadania. Środki dotacji zostały przekazane na wyodrębniony rachunek bankowy w siedmiu transzach, z których pierwsza, przekazana 21 czerwca 2019 r. w kwocie 36 tys. zł, obejmowała okres od stycznia do czerwca 2019 r. a pozostałe przekazywane były sukcesywnie od lipca do grudnia 2019 r. w kwocie 6 tys. zł/miesiąc. Otrzymane przez Urząd środki dotacji przekazywane były niezwłocznie (w ciągu 1-2 dni roboczych) na rachunek bankowy Żłobka Publicznego w Zawadzkiem.

Zgodnie z postanowieniami wynikającymi zarówno z art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, jak i z § 5 ust. 3 umowy z 3 czerwca 2019 r. w jednostkach organizacyjnych Gminy Zawadzkie zaangażowanych w realizację dotowanego zadania zapewniono prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej zarówno środków dotacji jak i dokonywanych z tych środków wydatków.

W Żłobku przechowywano dokumenty finansowe potwierdzające dokonane wydatki (na wynagrodzenia personelu), co odpowiadało wymogowi § 3 ust. 1 pkt 7 umowy. Również i opis dokumentów finansowych był dokonywany przez tą jednostkę organizacyjną Gminy Zawadzkie, która uzyskała środki pochodzące z ww. dotacji. W opisie dokumentów księgowych uwzględniono wymogi wynikające z § 6 pkt 2 ww. umowy, tj. jednoznacznie wskazano źródła finansowania i rozliczenia wydatku. Burmistrz wyjaśnił, że niemożliwym było wydzielenie dokumentów księgowych (list płac) osobno dla wydatków współfinansowanych z przyznanej dotacji i przechowywanie ich w siedzibie Urzędu i osobno dla pozostałych wydatków.

(akta kontroli str. 645-655, 666, 677, 811-813)

Sprawozdanie z realizacji dotowanego w ramach programu *Maluch+ 2019* zadania przekazano do Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego 13 stycznia 2020 r. Obejmowało ono rozliczenie kosztów funkcjonowania spełniającego wymaganą proporcję udziału środków własnych. Wszystkie wydatki wykazane w ww. sprawozdaniu zostały poniesione w okresie realizacji zadania oraz były przeznaczone na funkcjonowanie miejsc opieki w żłobku, w związku z czym spełniały one warunek kwalifikowalności. Sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie z wymogiem wynikającym z pkt 6.2. programu *Maluch+ 2019* oraz z § 10 ust. 1 umowy. Do dnia zakończenia kontroli przedmiotowe sprawozdanie nie zostało zatwierdzone przez organ udzielający dotacji. Natomiast sprawozdanie, o którym mowa w art. 64 ust. 5 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, zostało przekazane do Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego 14 lutego 2020 r., tj. z zachowaniem terminu wynikającego z ww. przepisu. W sprawozdaniu tym wskazano wysokość wydatków poniesionych na funkcjonowanie Żłobka Publicznego w Zawadzkiem, liczbę dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką a także liczbę zatrudnionego personelu. Ponadto w sprawozdaniu tym wskazano wysokość dotacji z budżetu państwa otrzymanej na funkcjonowanie ww. jednostki.

(akta kontroli str. 678-686, 801-810)

Uzyskane efekty w wyniku udziału Gminy w realizacji Programu polegały przede wszystkim na zapewnieniu opieki 40 dzieciom w wieku do lat 3. Dodatkowo Dyrektor Żłobka wskazała na wzrost aktywności zawodowej (powrót młodych matek do pracy po urlopie macierzyńskim), a także wsparcie Gminy Zawadzkie w zaspokojeniu oczekiwań społeczności lokalnej co do funkcjonowania instytucji opieki dla dzieci do lat 3.

(akta kontroli str. 643, 700-702)

Uchwałą nr XXXVIII/350/18 Rady Miejskiej z dnia 29 stycznia 2018 r. przyjęto plan nadzoru nad żłobkami, klubami dziecięcymi i dziennymi opiekunami, przy czym Gmina Zawadzkie była organem prowadzącym w stosunku do jednego żłobka a nadzór nad tą jednostką obejmował warunki i jakość świadczonej opieki. W tym zakresie Gmina przeprowadziła w 2019 r. dwie kontrole dotyczące sprawdzenia warunków i jakości sprawowanej opieki nad dziećmi do lat 3, w tym m.in. sprawdzenia kwalifikacji osób sprawujących opiekę w Żłobku. Uchybieniem stwierdzonym w toku pierwszej z ww. kontroli był brak zaświadczeń o niekaralności osób zatrudnionych na stanowiskach opiekuna w Żłobku a uzupełnienie akt osobowych o brakujące zaświadczenia potwierdziły wyniki drugiej kontroli przeprowadzonej w grudniu 2019 r.

(akta kontroli str. 580-582, 656-814, 879-903)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Nie zapewniono złożenia oświadczenia o przyjęciu dotacji w terminie określonym w pkt 6.1.1 programu *Maluch+ 2019*, tj. nie później niż do 7 dni od dnia ogłoszenia wyników konkursu (co nastąpiło 27 lutego 2019 r.), a więc nie później niż do 8 marca 2019 r. Oświadczenie to, po uprzednim otrzymaniu ponaglenia ze strony pracowników Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego, przekazano 13 marca 2019 r., a więc w trzecim dniu roboczym po upływie terminu.

(akta kontroli str. 609 -634)

Jak wyjaśnił Burmistrz, przyczyną niezłożenia oświadczenia w terminie była niewiedza nowego pracownika (na tym stanowisku) merytorycznie odpowiedzialnego za pozyskiwanie środków zewnętrznych.

(akta kontroli str. 767-770)

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 21 marca 2020 r.

Kontroler
Celina Augustyn
Gł. specjalista k.p.

C. Augustyn

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor

[Signature]

DYREKTOR
z up.
Janusz Madej
Wicedyrektor
Delegatury NIK w Opolu